

Landbruksposten Kinn kommune 2025

Her kjem ei lita julehelsing frå landbruksavdelinga i Kinn kommune. Vi har lagt eit hektisk og interessant år bak oss. Vi gjer dykk som vanleg ei lita oppdatering på kva som har skjedd i løpet av året. Her er mellom anna orientering om nytt regelverk, AR5, veterinærsituasjonen og tilskotsordningar.

🌲 Opning av fjøset i Svardal.....	1
🌲 Ny fellingsrekord for hjort igjen!	1
😬 Kanskje ikkje reduksjon i bestandane likevel?	2
😬 Sein eller manglande rapportering??	3
🌲 Auka skogbruksaktivitet i kommunen.	3
🌲 Konsesjonslova	4
🌲 Ny gjødsselforskrift i 2025	4
😬 Tillegg til ny gjødsselforskrift	5
🌲 Tilskotsordningane.....	6
😬 Drenering:	6
😬 SMIL	6
😬 Produksjonssvikt (søknad og melding).....	6
😬 Sjukdomsavløysing	6
😬 Tiltak i beiteområdet.....	6
😬 Produksjonstilskot (eStil-PT).....	7
😬 Regionalt miljøtilskot i jordbruket (RMP)	7
😬 Tilskot til drift av beitelag (OBB)	7
😬 Landbruksregisteret	7
🌲 Innovasjon Norge	8
🌲 Veterinærdekning	8
🌲 AR5	8
🌲 God jul og godt nytt år frå landbruksavdelinga i Kinn kommune!	9

🌲 Opning av fjøset i Svardal

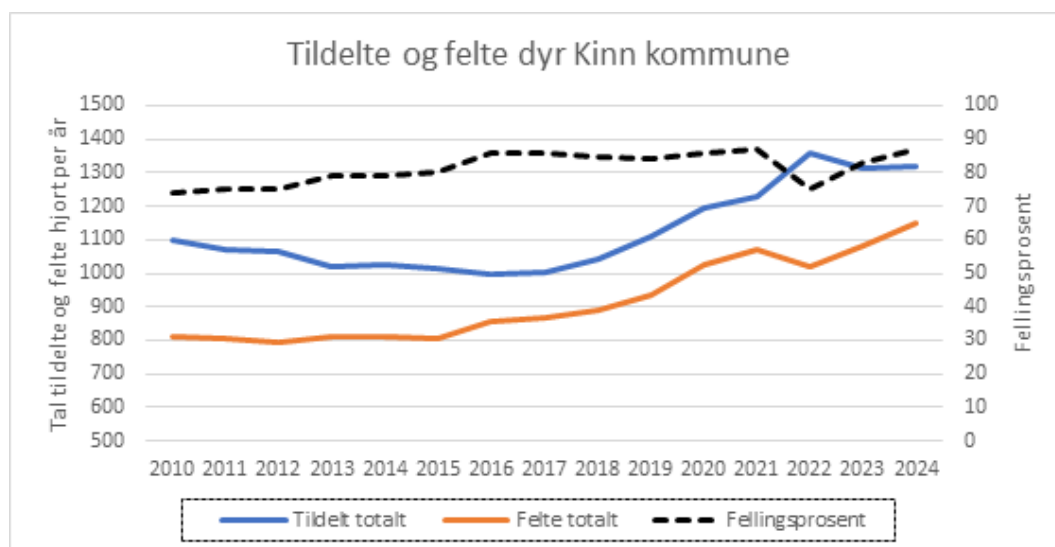
I vår vart det opna eit nytt fjøs i Svardal. Det er svært gledeleg at det framleis satsast på å investere i landbruk. Det blei ei flott opning i strålende vårsol og hyggjeleg møte med gardbrukar, Innovasjon Norge og andre aktørar. Og sist men ikkje minst var det kjekt å kunne helse på dei flotte dyra.

Landbruksrådgjevar Ulla Thoresen, eigar Asgeir Ellingsund, ordførar Bengt Solheim-Olsen

🌲 Ny fellingsrekord for hjort igjen!

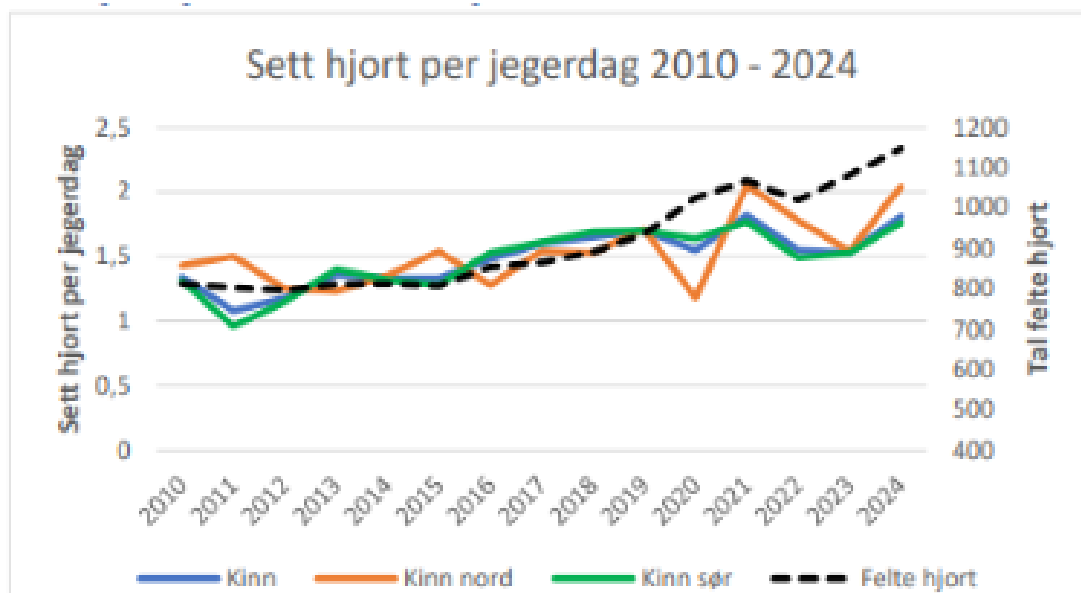
Etter at fellingstala årleg har auka jamt sidan 2015 var det i 2022 ein mindre nedgong i talet felte hjort i kommunen. Fellingstala auka igjen i 2023 med i alt 1 082 felte hjort for så å auke vidare til 1147 felte hjort i 2024. Dette er det meste som nokon gong er felt i kommunen. Tildelinga har vore nokolunde lik dei siste åra og det gjer at fellingsprosenten og har auka dei siste åra og var i 2024 på 87 %. At fellingsprosenten aukar utan at tildelinga er auka skulle kanskje tilsei at det er vekst i bestanden og at fleire då klarar å nytte fellingskvoten sin.

Figur 1: Diagrammet syner tildelte fellingsløyve og tal felte hjort på venstre akse og fellingsprosenten på høgge.

Kanskje ikkje reduksjon i bestandane likevel?

Kinn kommune har mål om å redusere hjortebestandane i kommunen og etter jakta for 2023 var konklusjonen at ein meinte å vere i ferd med å nå dette.

Figuren syner indeksen for sett hjort per jegerdag ved utmarksjakt for perioden 2020 - 2024

Trenden for indeksen Sett hjort per jegerdag frå 2020 er eintydig minkande. Når indeksen aukar igjen i 2024 trass i auka jaktuttak både i 2023 og 2024 vert ein noko meir usikker på om det likevel er noko minking i bestandane. Sett hjort indeksane vil utifrå vertilhøve mv. variere noko frå år til år utan at det skuldast bestandsmessige variasjonar. Ein skal difor vere varsam med å tillegge den auka indeksen for 2024 for mykje vekt.

Utifrå dette meiner ein å halde på vurderingane som vart gjort i i fjor om at ein har hatt ein mindre bestandsreduksjon dei siste åra. Her er sjølvstøtt lokale variasjonar, men trenden er eintydig og i samsvar med dei [kommunale måla](#) om å redusere hjortebestandane. Men om ein skal klare å få bestandsreduksjon av noko betydning er det likevel viktig å oppretthalde eit høgt jaktuttak vidare framover særleg på hodyr. Meir inngåande analyser av bestandsutviklinga kan ein finne i vedlegget *Oppsummering av jakta 2024*.

Sein eller manglande rapportering??

Rapportering av «Sett hjort» er eit av dei viktigaste verkemidla forvaltninga og grunneigarane har til å styre avskyting og forvalte hjortestammen. Mange utset rapporteringa, men all erfaring tilseier at etter ei tid har ein gløymt kva og kor mange dyr ein såg på jakta. Eiterrapporteringane blir som regel feil. Gjer det difor til ei vane å rapportere utfallet av jakta via appen «sett og skutt» på telefon eller direkte i *hjorteviltregisteret.no* etter kvar jaktdag. Om jaktleiar ikkje sjølv får dette til, så be ein av dei andre jegerane gjere det. Det er no registrert 645 felte hjort så langt men ein vil tru det er felt nærare 1.000 så det manglar ein del.

Auka skogbruksaktivitet i kommunen.

Det har lenge vore liten skogbruksaktivitet i kommunen og for 2024 var det innmålt berre 589 m³ tømmer for sal. Så langt i 2025 er det innmålt 4.300 m³ som må seiast å vere ein bra auke. Det er i all hovudsak gran som har vore avverka for sal. Tømmerprisane har vore auka ein del dei seinare åra og det er von om at hogstaktiviteten kan haldast oppe i åra framover. Det er mykje granplantingar som etter kvart tek til å bli hogstmogne.

For skogkulturarbeid som planting og rydding mv. har det og vore liten aktivitet lenge, noko som gjerne vert påverka av hogstaktiviteten. Det er difor von om at auka hogstaktivitet kan medføre auka skogkulturaktivitet i åra framover.

Konsesjonslova

Det har ikkje vore dei store endringane frå konsesjonslova å melde i 2025, og det er jamt tilsig av saker gjennom året. Vi ser ei auke i saker der det er eigedomar som vert omsett som tilleggsareal, noko som er kjekt. Kommunen ser og at det er fleire og fleire som ynskjer å busetje seg i distriktet og opplever ikkje krav om buplikt som noko hinder. Dette er veldig kjekt og gjer det lettare å gje konsesjon til nye grunneigarar.

Det som er den store endringa frå 1. januar 2026 er det vert etablert eit bebyggelseskrav for tomter (under 2 dekar) som blir overdrege konsesjonsfritt. Dette vil seie at tomter som før kunne skifte eigar fritt, kan det no også, men med krav om at det må byggast på tomta innan fem år frå den vert overdrege.

For dei som eig tomter i dag, har det ikkje noko spesiell betydning, men om du vil selje tomta, eller den går til arv, har ny eigar fem år på seg til å bygge noko på tomta. Om ikkje den vert bygd, kan kommunen selje tomta med tvang.

Mange vil difor oppleve at det vil vere naturleg å slå sama tomter som ikkje let seg byggje på saman med landbrukseigedomen rundt. Det vil vere lurt for bønder og tomteeigarar å ha kontroll på dette. Det er ikkje så mykje informasjon om denne endringa hittil, men ein finn litt på landbruksdirektoratet sine heimesider og det vil kome meir informasjon på nyåret.

Ny gjødselforskrift i 2025

Som de kanskje veit har det no kome ny gjødselforskrift. Dei største endringane her er at det no skal søkjast til Statsforvaltaren for å få utsatt spreiefristen. Hovudpoenget med den nye gjødselforskriften er å få ned mengda fosfor.

I tillegg er no spreiefristen frå 15. februar til 15. september på eng og anna grøde uten nedmolding, og 1 november med nedmolding. Det er ikkje krav til hausting/etablering av plantevekst etter siste spreieing.

Fram til 2027 gjeld framleis spreieing fra 1. mars til 15. september, og det er krav til hausting/etablering av plantevekstar etter siste spreieing.

Ekstra overgangsregel 2027 og 2028:

Dette gjeld kun for foretak som ikkje kan overhalde grensa 1. mars – 15. september ved forskriftens igangtredelse (1. februar 2025). Dei kan spreie gjødsel fram til 15. september utan nedmolding, og 1. november hvis nedmolding. Det er ikkje krav til hausting/etablering av plantevekst etter siste spreieing.

Tillegg til ny gjødselforskrift

I tillegg til spreieing av gjødsel, er det no og viktig å søke om godkjenning av innmarksbeite som spreieareal – gjødselvarer. Ein slik søknad gjeld for 10 år.

Steg for steg i sakshandsaminga

Rettleiande råd:

- A) *Bonden leverer søknad. Statsforvaltaren har laga døme på søknadsskjema som òg er tilgjengeleg på Statsforvaltaren si nettside: Nye krav til bruk av gjødsel / Statsforvaltaren i Vestland. Kommunen kan alternativt lage eiga løysing for søknad.*
- B) *Kommunen må vurdere det omsøkte arealet, gjerne med synfaring for å vurdere gjødsling og konsekvensar, og utarbeide kart. Bonden bør vere med og forklare kva han/ho tenkjer rundt spreieing av gjødsel med meir. Søkar bør bli varsla om synfaring god tid i forkant, og gitt høve til å bli med.*
- C) *Kommunen fattar eit vedtak om arealet blir godkjent som spreieareal eller ikkje. I vedtaket skal det gå fram opplysningar om brutto areal og netto areal. Det er klagerett på vedtaket. Det er tilrådeleg med tidsavgrensa godkjenning, til dømes 10 år. Sjå òg*

vedlagt døme på brevmal som kan brukast. Statsforvaltaren har laga mal for vedtaksbrev (vedlagt), som kommunen kan bruke om ein ønskjer.

D) Kartet bør digitaliserast. Vedtak og kartfilalar må bli arkivert hos kommunen. Kartfilalar bør vere digitale, slik at dei enklare kan brukast seinare. Landbruksdirektoratet arbeider for å lage nasjonal kartbase med digital kartfesting. Det kan komme krav om å registrere godkjent spreieareal inn i denne kartløyisinga i ettertid.

E) Vurdering av om føretaket har nok spreieareal: Særleg for føretak med mjølkeproduksjon, svin eller fjørfe bør kommunen samstundes vurdere om føretaket har nok spreieareal, for å kunne gi råd om tilpassing til regelverk om fosforgrenser. Ein reknar ikkje lenger spreieareal for gjødseldyreiningar (GDE), men ved hjelp av ny fosforkalkulator kan ein rekne ut kor mykje areal ein treng eller manglar for å ha nok til å spreie all gjødsla og fosforet som eigne husdyr produserer. Jordbruksareal som i praksis ikkje blir gjødsla med husdyrgjødsel kan ikkje bli medrekna som arealgrunnlag for desse fosforberekningane.

[godkjenning-av-innmarksbeite-som-spreieareal---rettleiar-vestland.pdf](#)

<https://www.statsforvalteren.no/nn/vestland/landbruk-og-mat/miljotiltak/gjodsel-og-pressaft/nye-krav-til-gjodslingsplan-og-gjodseljournal-fra-2026/>

Tilskotsordningane

Her gjer vi kort greie for tilskotsordningane våre, desse søknadene søker de på via Altinn:

Drenering:

Tilskotet gjeld for søknadar som oppgjer eit eller fleire typar tiltak innan drenering: Nærare opplysing om grøfting finn de her:

<https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/jordbruk/veiledning-jordbruk/s%C3%B8keveiledning>

Ein kan ikkje gje tilskot dersom arbeid på det omsøkte arealet allereie er i gang.

SMIL

Tilskot til spesielle miljøtiltak i jordbruket skal motivere bønder til å gjere eit ekstra arbeid for å ta vare på verdiane i kulturlandskapet og redusere forureining frå jordbruket. Tiltak det kan søkast tilskot til finn de nærare opplysingar om her:

<https://www.statsforvalteren.no/vestland/landbruk-og-mat/miljotiltak/spesielle-miljotiltak-i-landbruket/>

Produksjonssvikt (søknad og melding)

Denne søknaden gjeld for klimatiske forhold som føre til produksjonssvikt. Bla. mykje nedbør, flaum eller frost.

<https://www.statsforvalteren.no/vestland/landbruk-og-mat/tilskot-innan-jordbruk-og-skogbruk/tilskot-ved-produksjonssvikt-i-grovforavling/>

Sjukdomsavløysing

Gjeld tilskot til dekking av kostnadane til avløysing ved eigen sjukdom, sjukdom hos barn, svangerskap, fødsel, adopsjon eller omsorgsovertaking, og ved dødsfall.

<https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/jordbruk/ordninger-for-jordbruk/soke-tilskudd-til-avlosning-ved-sykdom-og-fodsel/forskrift-om-tilskudd-til-avlosning-ved-sykdom-med-videre--kommentarer-til-regelverk>

Tiltak i beiteområdet

Gjeld tilskot til tiltak som bidreg til å leggje til rette for best mogleg utnytting av beite i utmark, redusere tap av dyr på utmarksbeite og fremje fellestiltak i beiteområda.

<https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/jordbruk/ordninger-for-jordbruk/tilskudd-til-tiltak-i-beiteomrader>

Produksjonstilskot (eStil-PT)

Produksjons- og avløysartilskot er ei fellesnemning for fleire tilskotsordningar som føretak med husdyr- og/eller planteproduksjon kan søkje om, og utgjer ei viktig inntektskjelde for mange føretak. Søkjeprosessen er todelt. Husdyrprodusentar skal levere søknad både innan 15. mars (del 1 av søknaden) og innan 15. oktober (del 2 av søknaden). Planteprodusentar skal berre levere søknad innan 15. oktober (del 2 av søknaden).

<https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/jordbruk/ordninger-for-jordbruk/produksjonstilskudd-og-avlosertilskudd-i-jordbruket/produksjonstilskudd-og-avlosertilskudd-sokeveiledning>

Regionalt miljøtilskot i jordbruket (RMP)

Søknadsfristen er 18. oktober. Ordninga gjeld tilskot for å gjere miljøtiltak på eigen gard eller leigjord. Du kan søkje dersom du har gjort bestemte miljøtiltak på areala du disponerer i

søknadsåret. Føretaket ditt må drive vanleg jordbruksproduksjon på éin eller fleire landbrukseigedommar og vere registrert i Einingsregisteret.

https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/om-direktoratet/horinger/horing-om-forslag-til-instruks-for-regionale-miljotilskudd-i-jordbruket-20232026/Instruks%20for%20regionale%20milj%C3%B8tilskudd%20i%202023-2026_070722.pdf/_attachment/inline/2040d1a0-4f1f-4f54-a856-349942bbf7b0:eb01fbd95da9418613c716c221f4e07dd9df6756/Instruks%20for%20regionale%20milj%C3%B8tilskudd%20i%202023-2026_endret%2030062023.pdf

Tilskot til drift av beitelag (OBB)

Til organisert tilsyn, sanking og andre fellestiltak som er knytt til utmarksbeite. Ordninga gjeld for sau, geit og storfe som beiter i utmark.

<https://www.statsforvalteren.no/vestland/landbruk-og-mat/skjult-side---landbruk/tilskot-til-drift-av-beitelag/>

Landbruksregisteret

Landbruksregisteret er Landbruksdirektoratets register over landbrukseigedomar, personar og føretak.

<https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/jordbruk/kart-og-register/landbruksregisteret>

Innovasjon Norge

Nytt herifrå er at søknadane til Innovasjon Norge ikkje skal innom kommunane for godkjenning fyrst. Men kommunen skal framleis godkjenne etterrapporteringa.

Veterinærdekning

Vi har i år hatt 100 % dekning på veterinærer i vårt vakt-distrikt som er søre Bremanger, Kinn og Naustdal. Veterinærordninga har vore ute på anbod for ny periode og Per Kristian Kristensen, Anne-Marte Grotle Røys og Eva Linn Hove Bergset har deltatt i vaktordninga. Kommunane har gått inn med 500 000 av kommunale pengar for å sikre full dekning.

I skrivande stund har vi ikkje dekning for 47 % av vaktordninga og distriktet står i fare for å ikkje ha dekka opp alle vaktene.

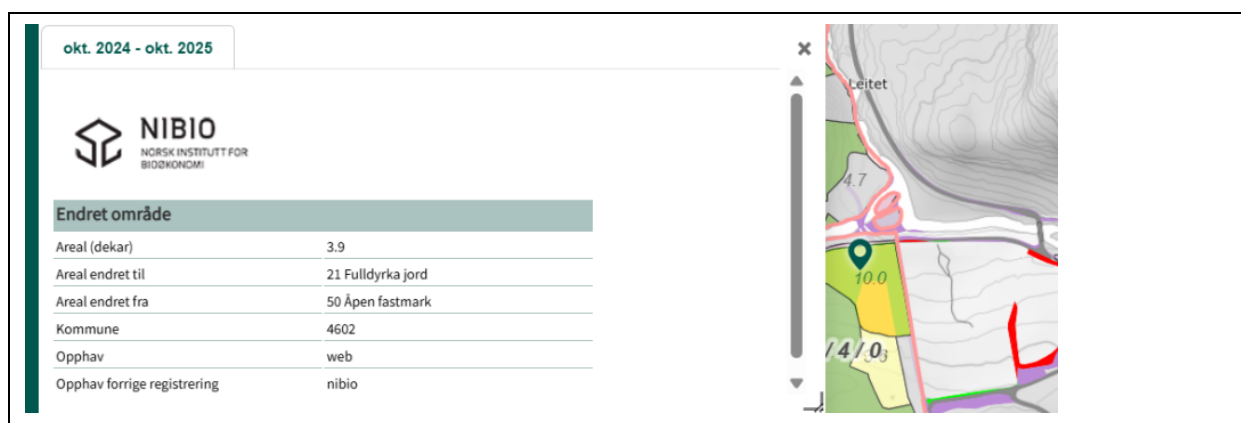
Mangel på veterinærer er stor i distrikts-Noreg og mange av kommunane rundt oss slit med dei same utfordringane. Det er stadig færre som driv med produksjonsdyr og det er lange avstandar. Arbeidsbelastninga er og stor for dei veterinærane som deltar i vaktordningane.

Det har vore overflyging i Kinn i 2024 og det er nye flyfoto som vert brukt i arbeidet med å oppdatere AR5 kartet. Mange er kjende med AR5-kartet, men for andre så er det eit kartlag som syner kva kvalitet det er på marka. Det skil mellom fulldyrka, overflatedyrka, innmarksbeite og skog. Her kan ein altså sjå kva ressursar som er registrert. Dette er eit kartlag som stadig vert oppdatert og NIBIO vart ferdig med sin oppdatering av AR5 denne hausten. Difor vil vi rå deg til å sjekke din eigedom, slik at det er lett for deg å samanlikne AR5 i framtida.

For å finne dette kartlaget kan ein nytte gårdskart.no, og om ein søker opp sin eigedom ser ein ulike fargar som tyder ulike markslag. Under andre kartlag på venstre side kan ein krysse av på «Markslag AR5 7 klassar».

Kilden er også eit godt kart der ein finn meir informasjon om AR5 og mange fleire kartlag. I Kilden kan ein gå på Markslag, vidare på «For forvaltninga» og der endringar i AR5. Her får ein opp kva endringar som er gjort i den seinare tida. Dette gjer at du kan sjå kva som er gjort og vidare få kontroll på korleis det har utvikla seg. Om du er usamd eller du har spørsmål kan kommunen prøve å hjelpe til å oppklare dette.

Figur 1 Her er arealet endra frå åpen fastmark til fulldyrka jord. Endringa her inneber at grunneigar får større Produsjonstilskot som følge av auka areal.

Ved å gå inn på din eigedom(ar) på Gårdskart kan ein finne om det er gjort endringar. Då klikkar ein på menyen til venstre, deretter «andre kartlag» og så på punktet «Endringer AR5». Då ser ein fargekoder på endringar. Desse kan ein klikke på i kartet og få informasjon slik figuren over syner.

Kommunen er ansvarleg for kontinuerleg ajourhald.

🎄 God jul og godt nytt år frå landbruksavdelinga i Kinn kommune!

Rune Rasmus Holsen Nygård, Magnus Frøyen, Ulla Thoresen, Leni Lisæter

Takkar for godt samarbeid i 2025 og vi håper på eit godt samarbeid i 2026 også.

